

ที่ นร ๐๑๐๘/ว ๒๑๓

กระทรวงมหาดไทย	
กองการ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย	
วันที่	14 ก.พ. 2568
เลขรับ	673๘
เวลา	

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ 777

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายละเอียดบทความตามคิวอาร์โค้ด

ด้วยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้จัดทำบทความสรุปประเด็นคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และประเด็นข้อหาหรือ เพื่อเป็นเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ตามคิวอาร์โค้ด ห้าหมื่นสี่พัน

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า เอกสารเผยแพรดังกล่าวข้างต้น จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ประกอบการปฏิบัติหน้าที่ในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ในการนี้ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเผยแพร่บทความดังกล่าวผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ ของหน่วยงาน และส่งให้ส่วนราชการในการกำกับดูแลต่อไป ทั้งนี้ สามารถดูบทความย้อนหลังได้ที่ www.oic.go.th เมนู "องค์ความรู้" > บทความ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เผยแพร่ต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายณพพร บุญแก้ว)

ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี รักษาการแทน

รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๗

โทรสาร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๔๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@opm.go.th

บทความ

<https://tinyurl.com/m3z6dbme>

ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาพถ่ายการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

เรื่องนี้เป็นกรณีที่ผู้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินได้มีคำขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการสำรวจการทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว ซึ่งมีภาพถ่ายของเจ้าหน้าที่รวมอยู่ด้วย มาดูกันว่าหน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้แค่ไหน เพียงใด

นายแสวงหาได้มีหนังสือถึงสำนักงานพัฒนาที่ดินบ้านคำหยาด ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักฐานการทำประโยชน์ในที่ดินของตนเองและบิดา แต่สำนักงานพัฒนาที่ดินบ้านคำหยาดปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยให้เหตุผลว่า การเปิดเผยอาจทำให้การบังคับใช้กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสมัครเป็นสมาชิกนิคมสร้างตนเองเสื่อมประสิทธิภาพ หรือมีอาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ อีกทั้งข้อมูลดังกล่าวเป็นภาพถ่ายที่มีบุคคลอื่นอยู่ในรูป หากเปิดเผยอาจมีผลกระทบต่อบุคคลในภาพถ่าย และเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควรตามมาตรา ๑๕ (๒) (๔) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นายแสวงหาจึงอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมายวินิจฉัยสรุปว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์คือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักฐานการทำประโยชน์ในที่ดินของนายแสวงหาและบิดา เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการสำรวจการทำประโยชน์ในที่ดินของนายแสวงหา ซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติราชการตามปกติ ประกอบกับนายแสวงหาเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารโดยตรงในฐานะที่เป็นผู้ทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว แม้ข้อเท็จจริงจะปรากฏภาพถ่ายที่มีบุคคลอื่นอยู่ในรูป ซึ่งภาพถ่ายบุคคลที่ปรากฏนั้นเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ การเปิดเผยย่อมแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสตรวจสอบได้เกี่ยวกับการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ จึงมีคำวินิจฉัยให้สำนักงานพัฒนาที่ดินบ้านคำหยาดเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ให้แก่นายแสวงหา

มีข้อสงสัยการปฏิบัติและใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร ๐๒ ๒๘๓ ๔๖๗๘-๗๙

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมาย (ที่ สค ๔๒๖/๒๕๖๗)

นายเฉลิมพล เลียบทวี ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

“ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต”

ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความเห็นของเจ้าหน้าที่ ชื่อ และลายมือชื่อเจ้าหน้าที่ในสำนวนเรื่องร้องเรียน

เรื่องนี้เป็นกรณีที่ผู้ร้องเรียนได้ร้องขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกสารพยานหลักฐานประกอบการพิจารณาเรื่องร้องเรียน เอกสารที่ผู้ถูกร้องเรียนชี้แจง ความเห็นของพนักงานเจ้าหน้าที่ มาดูกันว่าหน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้แค่ไหน เพียงใด

นายฉนได้ร้องเรียนต่อสำนักงานเอว่า มีหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งนำข้อมูลส่วนบุคคลของนายฉนไปเปิดเผยโดยมิชอบ สำนักงานเอได้ดำเนินการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนแล้วมีคำสั่งให้ยุติเรื่องร้องเรียน นายฉนจึงได้มีคำขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการเรื่องร้องเรียนดังกล่าว ซึ่งประกอบด้วยเอกสารพยานหลักฐานประกอบการพิจารณาเรื่องร้องเรียน เอกสารที่ผู้ถูกร้องเรียนชี้แจง ความเห็นของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเรื่องร้องเรียน แต่สำนักงานเอปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยให้เหตุผลว่าการเปิดเผยอาจกระทบต่อความเป็นอิสระในการพิจารณาและให้ความเห็นของเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๑๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบกับสำนักงานเอได้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวมาจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ การเปิดเผยอาจต้องระวางโทษทางอาญาตามกฎหมายดังกล่าว ข้อมูลข่าวสารตามคำขอจึงถือเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผยตามมาตรา ๑๕ (๖) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นายฉนจึงอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมายวินิจฉัยสรุปว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ได้แก่เอกสารการแสวงหาพยานหลักฐานประกอบการพิจารณาเรื่องร้องเรียน เอกสารที่ผู้ถูกร้องเรียนชี้แจง ความเห็นของพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อปรากฏว่ากระบวนการพิจารณาเรื่องร้องเรียนได้เสร็จสิ้นแล้ว การเปิดเผยจึงไม่มีผลกระทบตามมาตรา ๑๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งมีวัตถุประสงค์คุ้มครองความเป็นอิสระในการแสดงความคิดเห็นหรือการตัดสินใจดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใดของเจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาและยังไม่ได้ผลเป็นที่ยุติ ประกอบกับนายฉนมีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารโดยตรงเนื่องจากเป็นผู้ร้องเรียน จึงสมควรได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเพื่อปกป้องสิทธิของตนตามกฎหมาย แม้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวนี้จะได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ แต่ก็ไม่ได้ตัดอำนาจคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่มีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงมีคำวินิจฉัยให้สำนักงานเอเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกสารการแสวงหาพยานหลักฐานประกอบการพิจารณาเรื่องร้องเรียน เอกสารที่ผู้ถูกร้องเรียนชี้แจง ความเห็นของพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับหมายเลขโทรศัพท์ของบุคคลอื่นที่ปรากฏในเอกสารชื่อ ชื่อสกุล ลายมือชื่อของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในแบบบันทึกความเห็นกรณีเรื่องร้องเรียน รวมทั้งข้อความอื่นใดที่การเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควรตามมาตรา ๑๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

มีข้อสงสัยการปฏิบัติและใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร ๐๒ ๒๘๓ ๔๖๗๘-๗๙

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมาย (ที่ สค ๔๕๒/๒๕๖๗)

นายเฉลิมพล เลียบทวี ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

“ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต”

ทนายทนายธรรม ผู้รับประโยชน์ตามกฎหมายประกันภัยขอข้อมูลของผู้เอาประกันภัย

เรื่องนี้เป็นกรณีหน่วยงานของรัฐขอหาหรือ กรณีทนายทนายธรรม และผู้รับประโยชน์ตามกฎหมายประกันภัยขอข้อมูลของผู้เอาประกันภัยที่ถึงแก่กรรมแล้ว โดยหาหรือว่าหน่วยงานจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้กับบุคคลดังกล่าวได้หรือไม่ อย่างไร

สำนักงานเอได้มีหนังสือถึงคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ขอหาหรือว่า ในกรณีที่ทนายทนายธรรม ผู้รับประโยชน์ หรือผู้มีสิทธิเรียกร้องตามกฎหมายประกันภัยประสงค์จะขอข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายประกันภัยของผู้เอาประกันภัยที่เสียชีวิตเพื่อนำไปใช้เรียกร้องสิทธิตามกฎหมายประกันภัยนั้น สำนักงานเอจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้กับบุคคลดังกล่าวได้หรือไม่

คณะกรรมการตอบข้อหาหรือตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ ในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้พิจารณาแล้วมีความเห็นสรุป ดังนี้

๑. กรณีทนายทนายธรรมของผู้ทำประกันหรือผู้เอาประกันภัยที่ถึงแก่กรรมแล้วมาขอข้อมูลของผู้ทำประกันหรือผู้เอาประกันภัยที่ถึงแก่กรรมดังกล่าว ถือเป็นการขอข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของตนตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งมาตรา ๒๕ วรรคห้า กำหนดให้บุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวงมีสิทธิดำเนินการแทนผู้ที่ถึงแก่กรรมได้ ซึ่งกฎกระทรวงฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๑ กำหนดให้ (๑) บุตรชอบด้วยกฎหมายหรือบุตรบุญธรรม (๒) คู่สมรส (๓) บิดาหรือมารดา (๔) ผู้สืบสันดาน (๕) พี่น้องร่วมบิดามารดา มีสิทธิดำเนินการขอข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง แทนผู้ที่ถึงแก่กรรมได้ ดังนั้น สำนักงานเอจึงต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของผู้ที่ถึงแก่กรรมให้กับทนายทนายดังกล่าว

๒. กรณีผู้ขอข้อมูลเป็นผู้รับประโยชน์หรือผู้มีสิทธิเรียกร้องตามกฎหมายประกันภัย ซึ่งมีใช้ทนายทนายของเจ้าของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่ถึงแก่กรรมไปแล้ว ถือเป็นการใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ที่หน่วยงานของรัฐต้องใช้ดุลพินิจในการเปิดเผยภายใต้หลักเกณฑ์ตามมาตรา ๑๕ (๕) คือ ต้องพิจารณาว่าการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควรหรือไม่ หรือเข้าลักษณะอย่างหนึ่ง อย่างใด ตามมาตรา ๑๕ ในกรณีอื่นหรือไม่ หากสำนักงานเอพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สามารถเปิดเผยได้จะต้องแจ้งให้ผู้ขอทราบ รวมทั้งแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ผู้ขอทราบด้วย

มีข้อสงสัยการปฏิบัติและใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หาหรือไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร ๐๒ ๒๘๓ ๔๖๗๘-๗๙

หนังสือตอบข้อหาหรือของคณะกรรมการตอบข้อหาหรือตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ ในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (ที่ นร ๐๑๐๘/๔๘๕๗ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๗)

นายเฉลิมพล เลียบทวี ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

“ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต”

ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนคลินิก

เรื่องนี้เป็นกรณีเกี่ยวกับการขอข้อมูลข่าวสารเรื่องร้องเรียนที่มีผู้ไปร้องเรียนเกี่ยวกับสถานบริการทันตกรรมของตนจากหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการตรวจสอบ

นางปารดีได้มีหนังสือถึงสำนักงาน B ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการตรวจสอบข้อร้องเรียนของสำนักงาน A ที่ส่งมาให้สำนักงาน B โดยสำนักงาน A ได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานบริการทันตกรรมของนางปารดีซึ่งถูกร้องเรียนว่า เอาเปรียบผู้บริโภค แล้วจัดส่งข้อมูลดังกล่าวให้กับสำนักงาน B แต่สำนักงาน B ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวโดยอ้างว่า ในการจัดส่งข้อมูลดังกล่าวสำนักงาน A ได้มีการประทับตราชั้นความลับตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ จึงไม่สามารถเปิดเผยให้ได้ หากเปิดเผยหน่วยงานอาจมีความผิดตามมาตรา ๘๒ (๖) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ นางปารดีจึงอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาแพทย์และสาธารณสุข วินิจฉัยสรุปว่า รายงานข้อเท็จจริงกรณีเรื่องร้องเรียนคลินิกทันตกรรม เป็นข้อมูลเกี่ยวกับกรณีที่สำนักงาน B ได้ขอให้สำนักงาน A ชี้แจงข้อเท็จจริงและขอให้ส่งเอกสารพยานหลักฐานเกี่ยวกับกรณีที่สำนักงาน B ได้รับข้อร้องเรียนเรื่องการให้บริการคลินิกทันตกรรมของนางปารดี โดยให้สำนักงาน A เป็นหน่วยงานตรวจสอบข้อเท็จจริงในเรื่องร้องเรียนดังกล่าว และขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการของสำนักงาน A ซึ่งกระบวนการตรวจสอบข้อเท็จจริงยังไม่แล้วเสร็จ อีกทั้งการดำเนินการเรื่องร้องเรียนดังกล่าวยังไม่เป็นที่ยุติ ในชั้นนี้ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานของรัฐเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องกันแล้ว เห็นว่าไม่ควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ให้นางปารดีทราบในขณะนี้ จึงวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์

มีข้อสงสัยการปฏิบัติและใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร ๐๒ ๒๘๓ ๔๖๗๘-๗๙

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาการแพทย์และสาธารณสุข ที่ พส ๙/๒๕๖๗

นางสาววัชร อ่อนละมุน นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทะเบียนสมรส

เรื่องนี้เป็นกรณีเจ้าหน้าที่เงินกู้ต้องการขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทะเบียนสมรสของลูกหนี้ มาดูว่าจะเปิดเผยได้หรือไม่ อย่างไร

นายสันติ ได้มีคำขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทะเบียนสมรสของนางสร้อย ซึ่งเป็นลูกหนี้ จากสำนักทะเบียนอำเภอคู่มือร้อง เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินคดีตามกฎหมาย เนื่องจากศาลเรียกพยานหลักฐาน ทะเบียนสมรสของนายวีระ กับนางสร้อย เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาในคดี ที่นายสันติเป็นโจทก์ยื่นฟ้องนางสร้อย ซึ่งสำนักทะเบียนอำเภอคู่มือร้องปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว ตามมาตรา ๑๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นายสันติจึงอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมายวินิจฉัยสรุปว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทะเบียนสมรสของนายวีระ กับนางสร้อย ที่นายสันติ ขอนั้น แม้เป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๔ ซึ่งห้ามมิให้เปิดเผยต่อบุคคลอื่น โดยปราศจากความยินยอม เป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ได้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้น และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร ของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติเกี่ยวกับการคัดทะเบียนประวัติราษฎรของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๔๗๘ ใจความว่า ผู้มีส่วนได้เสียจะขอดูทะเบียนได้ ประกอบกับหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๓๕ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๒ เรื่อง ชักซ้อม การปฏิบัติเกี่ยวกับการขอคัดสำเนาเอกสารทะเบียนประวัติราษฎร ข้อ ๒ ที่สรุปความว่า ข้อมูลประวัติทะเบียน บุคคล เช่นทะเบียนครอบครัว ผู้ที่สามารถขอคัดข้อมูลดังกล่าวได้จะต้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง ถ้าเป็นการขอคัด โดยคู่กรณีหรือคู่ความกับเจ้าของรายการ จะต้องแสดงหลักฐานให้ปรากฏถึงการมีส่วนได้เสีย เช่น หลักฐาน การแจ้งความดำเนินคดี หมายจับ เป็นต้น ซึ่งนายสันติ ได้แสดงหลักฐานการฟ้องคดีกับนางสร้อย จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสีย โดยตรงกับข้อมูลส่วนบุคคลที่ขอให้เปิดเผย จึงเป็นกรณีที่มิกฎหมายเฉพาะบัญญัติให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับ ทะเบียนการสมรสระหว่างนายวีระ กับนางสร้อยได้ และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวย่อมไม่ขัดหรือแย้ง กับมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เนื่องจากนายสันติ เป็นคู่กรณี หรือคู่ความกับนางสร้อย ผู้เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบกับการเปิดเผยข้อมูลให้กับนายสันติ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลย่อมเป็นไปเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ของคู่ความในคดี ไม่เป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควรตามมาตรา ๑๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูล ข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงให้สำนักทะเบียนอำเภอคู่มือร้อง เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทะเบียนสมรส ของนายวีระ กับนางสร้อย ให้นายสันติ

มีข้อสงสัยการปฏิบัติและใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร ๐๒ ๒๘๓ ๔๖๗๘-๗๙

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมาย ที่ สค ๔๓๘/๒๕๖๗

นายอาทิตย์ จรจรส์ นักประชาสัมพันธ์ปฏิบัติการ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”